

Bij de VVD heeft men elk elementair politiek fatsoen verloren

5 maart 2023

'VVD: Onze zorgvuldig opgebouwde crisissen dreigen verloren te gaan', zo kopte De Speld 1 februari weer eens recht in de roos, naar aanleiding van Ruttes waarschuwing voor de 'linkse wolk'. En inderdaad: geen Nederlandse premier heeft zo'n spoor van ontwrichtende crises achtergelaten als de langzittende.

De overbelasting van de rechtspraak, de zorg en het onderwijs, de gestegen woningnood nadat VVD-coryfee Stef Blok jubelend een heel ministerie had opgedoekt, de door Rutte verordende onttakeling van onze defensie, de laffe wegkijkpolitiek inzake de asielproblematiek en het agro-industriële complex, die nu in zijn gezicht ontploft: dat is de oogst van dertien rampjaren Rutte. 13 geld als ongeluksgetal. Heeft dat, toen de daarvoor fatale beslissingen werden genomen (of de oplossing just alsmaar werd uitgesteld), indertijd tot enige vorm van ongelukkigheid bij de eerstverantwoordelijke politicus geleid? Nee.

OVER DE AUTEUR

Thomas von der Dunk is cultuurhistoricus.

De enige maatregelen waarover Rutte zich op het moment zelf diep ongelukkig toonde, betroffen de niet-afschaffing van de dividendbelasting voor multinationals, waarvan hij de noodzaak 'tot diep in zijn vezels voelde', en die andere "rotmaatregel" waarvoor hij zijn partij zijn verontschuldigen aanbod.

Weet u hem nog? Die andere 'rotmaatregel' was dat om milieuredenen de maximumsnelheid werd verlaagd. Want zoiets snijdt natuurlijk pas echt recht door de ziel van de zelfvoldane rechts-liberaal uit Bloemendaal. En o ja, dat je straks niet meer gewoon kan barbecueën vormde als existentieel vraagstuk in die kringen pijnpunt nummer drie.

Alle afbraak word natuurlijk overtroffen door twee ongekende schandalen die bij velen het vertrouwen in de overheid terecht tot nul hebben gereduceerd. Eerst het toeslagenschandaal, dat twee jaar geleden aan het licht kwam. En nu dan het Groningse gasschandaal, waarin die andere zolang gevierde VVD-coryfee, Henk Kamp, namens de schatkist als een geldwolf heeft geopereerd. Dat wisten we eveneens allang, maar sinds vorige week staat het ook officieel op openbaar papier.

Het rapport is tevens snoeihard over Rutte. Ook na de grote aardbeving van 2012 deed hij niets, tot 2018 stond het probleem amper op zijn netvlies. En toen het in 2018 eindelijk wel op zijn netvlies stond, kwam hij weliswaar langs en beloofde hij van alles, maar deed hij niets. Wel vond hij Groningen een heel mooie plek voor een nieuwe kerncentrale.

Ja, we kregen afgelopen dagen natuurlijk weer veel fraaie woorden van excuses en schaamte en deemoed - precies zoals bij de toeslagenaffaire en in al die andere gevallen. In excuses aanbieden is Rutte inmiddels erg goed. Aan zijn tektschrijvers ligt het niet, dat werd al bij zijn excuustoespraak voor het slaverniiverleden geconstateerd. Maar is er nog iemand die al die flauwekul gelooft, als het politiek tot niets leidt?

In een fatsoenlike democratie is na zo'n vernietigend rapport één conclusie mogelijk. Nee, je gaat dan niet naar geitenpaadjes zoeken, al is dat in je eigen partij inmiddels traditie. Nee, je roept dan niet dat je die tweeduizend pagina's eerst eens zorgvuldig gaat bestuderen, in de hoop dat de storm weer overwaait. Nee, je zegt niet dat het 'even niet om jou gaat', dat dat pas echt hoogst ongepast zou zijn, om het dáárover te hebben. Je treedt af.

En als het jezelf aan dat elementaire besef ontbreekt, dan dient je eigen partij duidelijk te maken dat je niet gewoon pluche kunt blijven plakken. En daar zit het volgende elementaire probleem. Daar zwijgt men lafhartig, ja, opnieuw. Want dan valt het kabinet.

Niets belichaamt de verloedering van de Nederlandse democratie meer dan dat: dat zij daarmee door de VVD wordt gegijzeld. Het is de reden dat ik - en vast niet als enige - inmiddels elk vertrouwen in de Nederlandse politiek heb verloren, met walging het Haagse bedrijf bezie, en met een gevoel van zinloosheid straks de gang naar de stembus maak.

Daarbij komt de algehele morele ontsporing van de grootste regeringspartij, die steeds schaamtelozer het egoïsme van haar strontverwende achterban uitvent. Het verzet van de VVD-fractie tegen de asielzoekersspreidingswet, omdat men in VVD-oorden het als een grondrecht beschouwt om alle ellende bij anderen over de schutting te kieperen. Een Daniel Koerhuis die de uitbuiting van de grondwerkers op Schiphol koud laat, maar jammert over wat ongemak voor vakantievierende gezinnen. Een Peter de Groot, die zich tegen een verplicht aandeel aan sociale huurwoningen verzet, omdat Hugo de jonge daarmee 'de achterstandswijken van de toekomst over Nederland uit zou rollen'.

Voor de goede orde: de sociale huurgrens ligt bij modaal. Het is de onverholen arrogantie van de zogenaamde partij van de 'hardwerkende Nederlander' die aan de écht hardwerkende Nederlander geen boodschap heeft. Het is de onverholen minachting voor iedereen die zich niet dankzij het old boys network, een rijke pa of handige belastingtrucs aan de goede kant van de streep weet te positioneren.

Zo is er straks als VVD-Senaatleider ook nog Edith Schippers, betaald DSM-lobbyist, die in eigen bedrijf de pensioenen van normale werknemers om zeep heeft geholpen, maar het megapensioen van de ceo heeft gered. Inderdaad als VVD-uithangbord en waardige opvolgster van uberlobbyist Neelie Kroes.

Het verbaast allemaal niet echt: de VVD is een corrupte partij, waar je op fundraising-diners voor 3 duizend euro een vorkje met het bestuur mag wegpijken. Daar verwacht zo'n ondernemer natuurlijk wat voor terug. Maar het is inmiddels wel van een schaamteloosheid die illustreert dat men bij de VVD elk basaal moreel besef verloren heeft.